

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EPOP-R0-100-2105, EPOP-R0-200-2105, EPOP-R0-300-2105, EPOP-R0-400-2105, EPOP-R0-600-2105, EPOP-R0-700-2105, EPOP-R0-Q00-2105
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – 4 maja 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	21 czerwca 2021 r.

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Jan Błoński w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Jan Błoński, *Dramat i przestrzeń*)

Wskazówki do tematu 1.

W pełnej realizacji zadania powinno znaleźć się określenie głównego problemu, tj. stosunków przestrzennych w dramacie jako relacji między „przedstawionym” a „współprzedstawionym” (przekazujących prawdę o świecie).

Wymagania egzaminacyjne 2021 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Zdający rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.	I. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu. 1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje w nim środki językowe i ich funkcję w tekście. 1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia. 3.3) zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe (nadawca, odbiorca). I. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Zdający: 1.2) twórczo wykorzystuje wypowiedzi krytycznoliterackie i teoretycznoliterackie.
II. Zdający w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach; [...] odczytuje rozmaite sensy dzieła.	II. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.2) określa problematykę utworu. 3.1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (słowa-klucze). 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne). 4.1) dostrzega związek języka z wartościami, rozumie, że język podlega wartościowaniu.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

	4.2) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości [...] uniwersalne. II. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Zdający: 3.4) konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.
III. Zdający buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.	III.(IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej. 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo). 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Egzamin maturalny z języka polskiego

Wagę zaburzenia funkcjonalną swoją myśl, uznaje się za nie w zakończeniu wcześniejszy

E. Spójność lokalną ocen sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachodzi spójność wypowiedzi, sytuacji i odstępstwa od stosowności
- **częściowo stosowny**, np. w wypowiedzi połączonych metaforami. Mieszanie
- **niestosowny**, jeśli w wypowiedzi

G. Poprawność językowa ocenia się pod względem fleksyjnym i stylistycznym.

Błąd stylistyczny to konstrukcja w jakim tekst jest pisany, nie poprawna składniowo.

Błędów logicznych nie uznaje się

H. Poprawność zapisu ocenia się pod względem ortograficznym oraz ich **wagę** (błędy rażące interpunkcyjnej w zapisie słów i błędów interpunkcyjnych Jerzy

Ważny 2021 r.

enia egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija zaburzenie, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie słów – za znaczne zaburzenie).

a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych nie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

ist zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku mowy, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

czy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna liczba stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

ż zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy. być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

lna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, wionona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub

błędy stylistyczne.

z względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja drackiego.

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Krzysztof Kamil Baczyński, *Labirynt* i Wisława Szymborska, *Labirynt*)

Wskazówki do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Zdający rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.	I. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) odczytuje sens tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów. 1.2) odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte. 2.1) szuka literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień. I. (III etap edukacyjny). Zdający: 1.11) czerpie dodatkowe informacje z przypisu.
II. Zdający stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej.	II. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.2) określa problematykę utworu. 1.3) rozpoznaje konwencję literacką. 2.1) wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje [...]; dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki. 2.2) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera ([...] sytuacja liryczna [...]). 2.3) porównuje utwory literackie [...] (dostrzega cechy wspólne i różne). 3.1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (słowa-klucze). 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne). 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.

	4.2) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości [...] uniwersalne. 4.3) dostrzega w świecie konflikty wartości [...] oraz rozumie źródła tych konfliktów. II. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Zdający: 2.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym). 2.2) dostrzega przemiany konwencji i praktykę ich łączenia. 2.3) rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe [...] oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną, a także znaki tradycji. 2.5) rozpoznaje i charakteryzuje styl utworu. 3.1) dostrzega i komentuje estetyczne wartości utworu literackiego. 3.2) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich. 4.1) wskazuje różne sposoby wyrażania wartościowań w tekstach.
III. Zdający buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.	III. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej. 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo). 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki lub retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

KRYTERIA OCENY INTERPRETACJI

A	Uzasadnienie interpretacyjne
6 Konceptcja niesprzeczna z utworami i spójna	Uzasadnienie trafne i pogłębione
4 Konceptcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	Uzasadnienie trafne i niepełne
2 Konceptcja częściowo sprzeczna z utworami	Uzasadnienie częściowe
0 Konceptcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Jeśli praca nie kwalifikuje się do oceny, zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY WYKONANIA (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
1	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
2				2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
3		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności			
4	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii A praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Jeśli praca nie kwalifikuje się do oceny, zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Koncepcja interpretacji
ustalenia pewnych obszarów
Koncepcja jest oceniana ze względu na to, czy jest

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utworami**, gdy nie drugorzędne.
- **częściowo sprzeczna z utworami**, gdy obszary są dla tekstów cenne.
- **całkowicie sprzeczna z utworami**, gdy nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

Koncepcja jest:

- **spójna**, gdy wypowiedź dotyczy obu utworów.
- **częściowo spójna**, gdy interpretacja dotyczy jednego z utworów.
- **niespójna**, gdy wypowiedź dotyczy tylko jednego z utworów.

Brak koncepcji to brak wskazania obszarów, które są dla tekstów cenne.

B. Uzasadnienie interpretacji

Uzasadnienie **trafne** zawiera odwołanie do **utworów**. Argumenty muszą być powiązane z tekstami.

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli powiązanie pojawi się przynajmniej w jednym z utworów.
- **pogłębione**, jeśli znajdzie się odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego.
- **niepogłębione**, gdy wskazanie jest powierzchowne.

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens wypowiedzi nie są usterkami, a nie błędy rzeczowe.

Interpretacja porównawcza

Interpretacja porównawcza jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga wskazania, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciągnięcia wniosku. Należy wskazać, na to, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

Interpretacja porównawcza znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne, a nie drugorzędne.

Interpretacja porównawcza jest częściowo trafna, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane obszary są dla tekstów cenne.

Interpretacja porównawcza jest niesprzeczna z utworami, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

Interpretacja porównawcza jest spójna, gdy wypowiedź wystarczająco dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

Interpretacja porównawcza jest częściowo spójna, gdy wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.

Interpretacja porównawcza jest niespójna, gdy wypowiedź dotyczy sensów każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą wypowiedzi). Brak koncepcji to brak wskazania obszarów, które są dla tekstów cenne.

Uzasadnienie jest trafne, gdy zawiera odwołanie do utworów. Uzasadnienie jest pogłębione, gdy zawiera odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego.

Uzasadnienie jest częściowo trafne, gdy zawiera odwołanie do utworów. Uzasadnienie jest częściowo pogłębione, gdy zawiera odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego.

Uzasadnienie jest częściowo trafne, jeśli powiązanie pojawi się przynajmniej w jednym z utworów. Uzasadnienie jest częściowo pogłębione, jeśli znajdzie się odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego.

Uzasadnienie jest pogłębione, jeśli znajdzie się odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego. Uzasadnienie jest niepełne, jeśli zawiera odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego, ale nie łączy go z tekstem.

Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens wypowiedzi nie są usterkami, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd r. interpretacyjnego przywołane

D. Kompozycja oceniana jest gatunkiem wypowiedzi. Należy niezbędne dla jasnego przed logicznie oraz konsekwentnie

Kompozycja jest **funkcjona** i realizowanymi w tekście fun

E. Spójność lokalną ocen sąsiedztwie zdaniami w akapitach ani logicznie, ani grama

F. Styl tekstu ocenia się ze **Styl uznaje się za:**

- **stosowny**, jeśli zachowa wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, odstępstwa od stosowno
- **częściowo stosowny**, jeśli w wypowiedzi pojawiają się Mieszanie różnych stylów
- **niestosowny**, jeśli wypo

Styl wypracowania nie musi l

G. Poprawność językowa c fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja w jakim tekst jest pisany, nie składniowe. Błędów logiczny

H. Poprawność zapisu ocier oraz ich **wagę** (błędy rażące interpunkcyjnej w zapisie słów błędów interpunkcyjnych Jer

świadczący o nieznanomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

z względu na **funkcjonalność segmentacji** i **uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity a koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są dkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

li podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści atorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim .naczone zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku yjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. zy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. iedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

wiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

łny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

i jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

łna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, vniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub znaje się za błędy stylistyczne.

z względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja drackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrażen przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo; pisownię przedrostków z-, s-, ś-; pisownię -by z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pytajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (np. *On idzie do kina, ja zostaję w domu.*)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (np. *Idź tam, dokąd ci każą.*)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na -ąc, -szy
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (np. *Auto, które oglądał, było za drogie.*)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli łącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (np. *Jest mądrzejszy, niż myślałam.*)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia
- k) brak przecinka między jednorodzinnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak

spójnika między składnikami powtórzonymi (np. *Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty.*)

- l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
 - m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
 - n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone (*Uwaga: tę samą funkcję pełnią nawiasy albo przecinki*)
 - o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człony wtrącone w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
 - p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).
2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.